

Voorkomen van
voedselschaarste:

De rol van beleid

Niek Koning, Arthur Mol, Rudy Rabbinge

Twee redenen om in te grijpen in de voedselmarkten

1. Prijsinstabiliteit

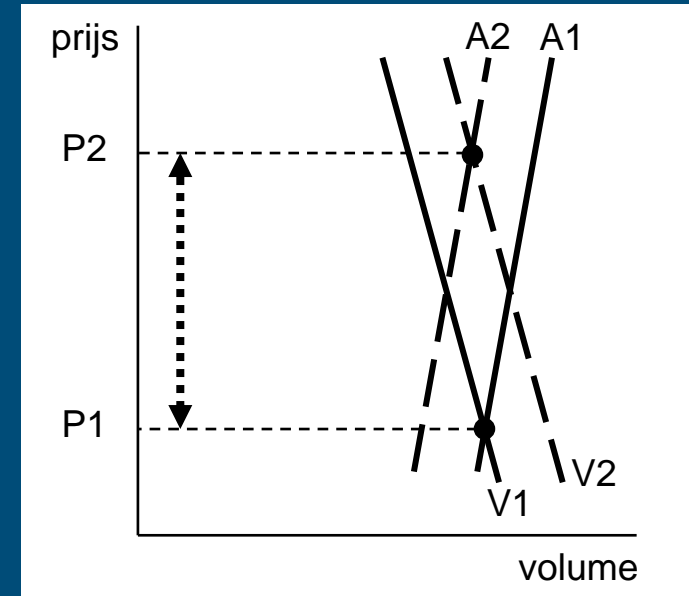
2. Prijsrend

- *Vóór 1875 stijgend*
- *1875 – nu dalend*
- *Toekomst: nieuwe stijging?*

1. Prijsinstabiliteit

Waarom beleid?

- Vraag en aanbod schommelen en zijn inelastisch → sterke prijsfluctuaties

- Handelsliberalisatie helpt niet tegen prijsfluctuaties
 - *Niet alle schommelingen zijn random verdeeld over de aarde*
 - Klimaatschommelingen (zonnecycli, El Niño)
 - Invloed prijsvariates op investerings-beslissingen → “cobweb” fluctuaties
- Termijnmarkten beperken prijsrisico maar kunnen prijsfluctuaties versterken (speculatie)

1. Prijsinstabiliteit

'Liberalisering' en de recente prijsstijging

- Incidentele oorzaken van de prijsstijging:
 - *biofuels, droogte in Oceanië, speculatie, groeispurt in Azië, reactie op lage prijzen van een paar jaar geleden*
- Algemene oorzaak: afbouw markt- en prijsbeleid
 - *Publieke buffervorraden afgebouwd*
 - *Minder prijsstabilisatie → meer ruimte voor cobweb-fluctuatie*
- Achtergrond hiervan: weigering VS & EU om landbouwsteun te combineren met productiebeheersing
 - *Landen steunden hun boeren tegen prijsschommelingen en dalende prijzen die investeringen in de landbouw beperkten*
 - *GATT (1947) stond dit toe mits landen hun productie en exporten beheersten*
 - *VS en EU weigerden dat → Uruguay Ronde: directe toeslagen als achterdeur om aan deze verplichting te ontsnappen*
 - *vrijhandelstheorie als legitimatie*

1. Prijsinstabiliteit

Invloed beleid t.a.v. energie & biofuels

- Terwijl het stabiliserende landbouwprijzenbeleid werd afgebouwd werden biofuels gesteund
 - *Subsidie en minimum-consumptienormen*
- Biofuels hebben bijgedragen tot de prijsstijging
 - *5% van de granen en oliezaden nu verwerkt tot biofuels*
 - *Door de inelastische vraag had dat een aanzienlijk effect op de voedselprijzen*
- Ontbrekende regulatie op de energiemarkten
 - *Private, nationale en unilaterale arrangementen hebben sterke prijsschommelingen op de energiemarkten na 1970 niet kunnen voorkomen*
 - *Recente stijging olieprijsen heeft vraag naar biofuels bevorderd*

2. Prijsrend

Wordt voedsel schaarser?

Uitkomsten studie “Long-term global availability of food: continued abundance or new scarcity?”

- *“Technisch” kan de wereldlandbouw 20 miljard mensen rijkelijk voeden, maar...*
 - productieverhoging vraagt vernieuwingen, want het laag hangende fruit is geplukt
 - *Afnemende reserves van land en water*
 - *Afnemende mogelijkheden om aandeel zaden/knollen in gewassen te verhogen*
 - *Afnemende meeropbrengsten van irrigatie*
 - het economische plafond ligt onder het technische maximum
 - *Boeren maximaliseren niet hun productie maar hun economische nut*
 - *In minder bevoordeelde gebieden zijn minder productieve technieken efficiënter*
- *Stijging energieprijzen zal kosten verhogen en concurrentie van biochemicals/fuels versterken*
- *Oprekken van het technische potentieel (voedselproductie in de zee e.d.) is nog toekomstmuziek*
- *Overgangsriscico's (door te late investeringen e.d.)*

2. Prijstrend

Zachte landing vraagt actief beleid

- Overheidsinvesteringen om mondiale carrying capacity te vergroten
 - *Duurzame opbrengstverhoging, bio-raffinage, effectieve vleesvervangers, niet-agrarische voedselproductiesystemen*
- Steun voor kleine boeren in ontwikkelingslanden
 - *Helpt van de reservecapaciteit voor voedselproductie ligt in Afrika en Zuid-Amerika*
- Matiging bevolkingsgroei door effectieve armoedebestrijding
 - *Werkgelegenheidsprojecten, schoolmaaltijden, oudedagsvoorzieningen enz.*
- Verstandig beleid t.a.v. biobased nonfoods
 - *Geen overheidssteun voor biobrandstoffen*
 - *Bioraffinage richten op grondstoffen die minimaal concurreren met voedsel*
- Matiging consumptie van met krachtvoer geproduceerd rundvlees
 - *Varkens, pluimvee & vis hebben gunstiger voerconversie*
- Stabiliserende marktordening

2. Prijsrend

Hoe de markten voor voedsel en biobased nonfoods te stabiliseren?

- Institutionele lacune
 - *Alleen duurzaamheidsnormen en certificering van biobased nonfoods kunnen concurrentie met voedsel niet te voorkomen*
- Bestaande ideeën
 - *WTO-regulering. Maar handelsliberalisatie helpt niet tegen marktfeilen*
 - *VN Energie Organisatie. Maar voedsel en biobased nonfoods vragen gecoördineerde regulatie*
- Oud maar actueel idee van Keynes: **Commodity Control Organization**
 - *Samenhangend stelsel van multilaterale arrangementen voor de stabilisatie van grondstoffenmarkten*